

ДОРОГІ КОЛЕГИ!

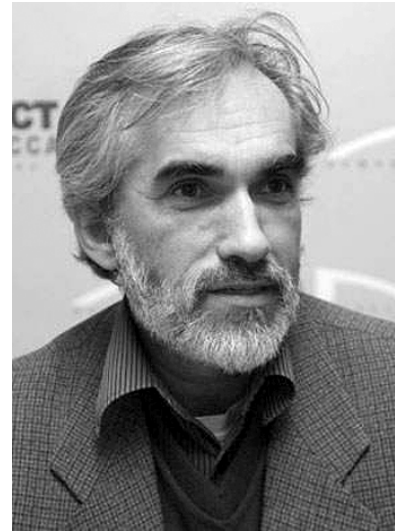
Останніми днями читаю праці старшокласників – ті, які надійшли на конкурс всеукраїнського конкурсу "Непізнана історія мого краю", та збірку тез доповідей «Україна очима молодих». Враження різні, як і різними є роботи цих молодих людей. Однак попри ці різниці загальна тональність моїх вражень є дуже позитивна, в мажорному ключі.

Багато і справедливо говориться зараз про те, що наука в Україні зараз перебуває у кризі і втрачає свій престиж. А тому молоді люди вибиратимуть ніби-то інші ділянки для застосування своїх сил, знань й амбіцій. Роботи старшокласників переконують, що так не є. Молоді українці таки хочуть робити наукову кар'єру. Рівень ж цих праць показує, що їхні амбіції не є безпідставними. Іншими словами, ми маємо справу з молоддю, яка не лише хоче, але й може змінити цю країну. При чому змінити власне у цій царині, що може стати вирішальною для подальшого розвитку України.

Одним з найбільших здобутків української незалежності покоління, яке є її ровесником – т.зв. «покоління незалежності». І це не просто красиві слова. Соціологічні дослідження показують, що за своїми цінностями молоді українці значно ближче до своїх ровесників у Польщі, Іспанії чи інших європейських країнах, аніж до старших українців. Головна різниця полягає у відкритості на зміни: молоді українці сповідують цінності відкритого суспільства. І це mimo того, що суспільство навколо них ще дуже закрите, тобто зорієнтоване на виживання і безпеку. Коли сьогоднішні молоді люди за 20-25 років ввійдуть у середній вік – вік, коли переймають на себе тягар і відповідальності керівних посад – то, правдоподібно, це буде уже цілком інша Україна. При умові, звичайно, що це покоління, а особливо найактивніша й найамбітніша частина не буде змушена до масової еміграції і не дасть себе скорумпувати.

Не буде перебільшенням сказати, що боротьба за майбутнє України є власне боротьбою за це покоління.. Ортега-і- Гассет порівняв колись покоління з караваном у пустині, де кожен приєднався до нього як з раб з власної волі. Розвиваючи цю метафору, питання про майбутнє цього покоління можна перефразувати так: хто буде його погоничем? Хто буде формувати у ньому поняття успішної кар'єри? Діти наших «мажорів», пов'язаних між собою сімейно-клановими зв'язками, з їхньою моделлю швидкого успіху без великих заслуг і затрат? А чи молоді люди, чия кар'єра базуватиметься на знанні мов, виключних талантах, наукових здобутках і т.п.?

Праці цієї збірки дають змогу сподіватися, що шанси на перемогу цих других – таких, як теперішніх членів Малої Академії Наук. Хочеться побажати їм, щоб вони не дали себе збити зі свого шляху, пам'ятаючи стару народну мудрість: «Собаки гавкають, а караван іде».

**Професор Ярослав Грицак,
історик**